1849. Nº. 76.

DRENTSCHE COURANT

Vrijdag, den 21 September.

Deze Courant kost in het ¼ jaar *f* 1-50, buiten Assen vrachtvrij *f* 1-65; de advertentien van 1-5 regels *f* 1 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt.

Er zijn klagten bij ons ingekomen over het geheel niet of te laat ontvangen der Drentsche Courant: *zelfs heeft een onzer geabonneerden ons geklaagd, dat aan een der Postkantoren het exemplaar voor hem bestemd, door een der bestellers, alvorens aan hem te worden verzonden, aan anderen ter lezing werd gegeven, zoodat hij het twee a drie dagen te laat en dan nog meestal vuil en bemorst ontving. Wij zijn zoo vrij de aandacht van Heeren Postdirecteuren hierop te vestigen, en hen beleefdelijk te verzoeken, om te willen zorgen, dat zulke praktijken niet meer plaats hebben. Wij verzoeken verder onze geabonneerden, om, wanneer zij, zonder dat daarvoor een gegronde reden bestaat, een exemplaar te laat of in het geheel niet ontvangen, ons daarvan telkens kennis te geven, ten einde wij deswege het noodig onderzoek kunnen doen. Van onzen kant zal de expeditie, even als tot nu toe, met de meeste zorg en spoed geschieden.* *Red.*

GEDEPUTEERDE STATEN der Provincie DRENTHE,

Brengen hiermede ter algemeene kennis, dat Zijne Majesteit bij besluit van 14 Augustus l.l. no. 42 heeft goedgevonden, met wijziging van art. 8 van het Koninklijk Besluit van 12 Junij 1847 no. 107, waarbij de tolheffing wordt geregeld op den provincialen weg tusschen *Assen* en den tolweg der Stad *Groningen*, bij *Bareveld*, te bepalen: „dat aan elk der tolboomen, tusschen *Assen* en den Groningschen tolweg bij *Bareveld*, van de bouwlieden voor hunne transporten van veldvruchten naar de weekmarkt te *Assen* een verminderde tol zal worden geheven, zoodanig, dat voor eenen wagen, bespannen met twee paarden, aan elken tol, zoo op de heen- als terugreize, — mits ledig terugkeerende, — zal worden betaald **5** CENT; voor eenen wagen met één paard bespannen **2½** CENT; voor twee wagens aanéén verbonden het dubbele van dezen tol; en dat voor niet ledig van de markt terugkeerende wagens zal worden betaald de helft van den gewonen tol, bepaald in het Tarief, bij het hiervoren genoemd Koninklijk Besluit van 12 Junij 1847 no. 107 vastgesteld. Een en ander echter alleen voor zoodanige wagens en voertuigen, die niet rusten op veren of riemen;" — en dat deze verandering met den eersten October aanstaande in werking zal worden gebragt.

Wordende tevens hiermede ter kennis gebragt, dat de tijdelijk verleende vrijdom van tol aan de gabel no. 3, ten westen van het dorp *Gieten*, te rekenen van voormelden eersten October, zal zijn ingetrokken.

En zal deze tweemaal worden opgenomen in de *Drentsche Courant*.

Assen, *De Gedeputeerde Staten voornoemd*,
11 *September* 1849. DE VOS VAN STEENWIJK.
Ter Ordonnantie van Dezelve,
W. H. HOFSTEDE JR.

De GOUVERNEUR der Provincie DRENTHE,

Brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat de bij deszelfs resolutie van 22 Augustus l.l. no. 4354 bepaalde en in de nummers der *Drentsche Courant* van 24 dier maand en 4 September daaraanvolgende aangekondigde INSPECTIE over de Verlofgangers der Nationale Militie in deze Provincie, tot nader order WORDT UITGESTELD.

Assen, *De Gouverneur voornoemd*,
10 *Sept.* 1849. DE VOS VAN STEENWIJK.

De Provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt in Drenthe is voornemens hare gewone herfst-vergadering te houden op dingsdag den 30 October e.k., des morgens te 9 uur, in een der localen van 't Gouvernementshuis te Assen. — Zij, die verlangen alsdan geëxamineerd te worden in de Heel-, Verlos- of Artsenijmengkunde, of in eenigen be rekkelijken tak, zullen zich, acht dagen bevorens, moeten aangeven, of in persoon of met franco brieven, voorzien van de vereischte bescheiden, bij den President der Commissie voornoemd, de Heer *G. H. Amshoff*, Med. etc. Dr. te Hoogeveen.

Tevens wordt den belanghebben en bekend gemaakt, dat versche Koepokstof bij den Bode van meergemelde Commissie te Assen disponibel gesteld is, almede op franco aanvrage bij den President voornoemd.

Zuidlaren, *In naam der Commissie*,
14 *September* 1849. Dr. P. E. PRUISSEN, *Secretaris*.

De Commissarissen uit de Commissie van Landbouw in Drenthe, ter bevordering der Paardenfokkerij, maken bekend, dat de Keuring der Springhengsten door hen zal gedaan worden op maandag, den 1 October aanstaande, ten huize van *F. Donker*, te Assen des voormiddags te 10 uur te beginnen. *Van wege de Commissarissen voorn.*,
H. TONCKENS, *Secretaris*.

Nederland.

19 *Sept.* — Bij de opening der Kamers op 17 dezer was ZM. vergezeld van HH. KK. HH. de Prinsen *Hendrik* en *Frederik* der Nederlanden; HM. de Koningin, benevens de Prinsen van Oranje en *Maurits*, zonen des Konings, bevonden zich in de vergaderzaal in de hof-loge. — Eene zeer talrijke menigte bevond zich op den weg, langs welken zich de Koning, in statigen optogt, naar het hotel der Staten-Generaal begeven heeft, en later van daar naar H.D. paleis terug gekeerd is. Ook in de vergaderzaal waren alle loges en tribunes zeer bezet. ZM. ontving vele blijken van die gehechtheid, welke den Nederlander aan Oranje verbindt. Het getal ingezetenen van andere steden, dat zich ter bijwoning dezer opening herwaarts begeven had, was ook ditmaal zeer aanzienlijk, en er heerschte dan ook groote drukte in de residentie. De plegtigheid, door goed weder begunstigd, is in de meest geregelde orde afgeloopen. — Het getal vreemdelingen, dat in de residentie ter gelegenheid van de opening der Staten-Generaal was gekomen, is zeer aanzienlijk geweest. Door den Hollandschen spoorweg zijn zoo aangebragt als weder vervoerd het getal van ruim 1600 personen, zonder dat er het minste ongeval of eenige vertraging heeft plaats gevonden; het aankomen met de gewone volksschuit van Delft op 's Gravenhage is niet minder aanmerkelijk geweest. — 's Middags is er ten hove groot diner geweest, waaraan deel hebben genomen, Hunne Excell. de Ministers, de Hoofdofficieren, de Gouverneur der Provincie en de leden van de 1ste en 2de Kamer der Staten-Generaal.

— Volgens loopende geruchten zouden zich de leden der Koninklijke Familie binnen eenige dagen van 's Hage op reis begeven. ZM. zoude naar het Loo terugkeeren; H.M. eene reis doen naar Wurtemberg en Wiesbaden; HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik* met Hd. dochters naar Berlijn en Hd. goederen in Silezien.

— In de gisteren gehoudene zitting der Tweede Kamer is de heer Baron *van Goltstein*, aftredend voorzitter, op nieuw verkozen als eerste kandidaat tot het Presidium, en zulks bij tweede stemming, hebbende op zich vereenigd 31 van de 60 stemmen; 29 waren uitgebragt op den heer *Thorbecke*; 1 op den heer *de Man*. — Tot tweeden kandidaat de heer *Thorbecke*, met 31 van de 60 stemmen.

— Wij vernemen met genoegen dat er voor de Algemeene Tentoonstelling der Hollandsche Maatschappij van Landbouw, welke op 27, 28, 29 en 30 September te Leyden gehouden zal worden, reeds veel belangrijks is opgegeven; uitmuntende granen, heesters, bloemen, werktuigen van landbouw, paarden, Engelsche en inlandsche runderen, varkens en schapen, boter en kaas zullen op de meest smaakvolle wijze worden ten toon gespreid in de zoo zeer daarvoor geschikte manége en op het plein der kazerne voor de kavallerie, alwaar dit een en ander, voor zoo verre men reeds uit de toebereidselen kan oordeelen, een treffend tafereel zal opleveren. Moge al wie eenig belang stelt in die bron van nationale welvaart, deze gelegenheid te baat nemen om aldaar te komen zien wat onze landlieden kunnen bijeenbrengen, opdat zulks een edelen wedijver opwekke! *(Amst. Ct.*

— De Keizer van Rusland heeft, ten einde aan de Israëlieten de middelen te verschaffen om zich op den landbouw toe te leggen, bepaald, dat ieder Israëliet, vader eens huisgezins, die landbouwer wenscht te worden, gratis eenigen grond zal ontvangen, verder zekere som, tot bestrijding der eerste onkosten, 10 jaren vrijdom van belasting en tevens vrijstelling van de militaire dienst, ook voor zijne kinderen.

— Dezer dagen is door de Staten-Generaal aangenomen het ontwerp van wet tot heffing eener provinciale belasting in Friesland op de runderen en ongebouwde eigendommen, tot vinding der kosten bij afmaking van door de besmettelijke longziekte aangetast of daarvan verdacht vee. De maatregel van policie was reeds vroeger door de koninklijke goedkeuring bekrachtigd en men mag zich dus thans vleijen, dat door krachtige middelen de woede der ziekte zal worden beteugeld. *(Leeuw. C.)*

— De Hoofd-Commissie tot oprigting van een standbeeld van Z.M. *Willem II* te 's Hage, looft *f* 250 uit voor de meest voldoende schets van dat beeld, in te zenden vóór 15 Nov. ek.; hetzelve zal hoog zijn 3.50 el, en staan op een voetstuk van 3.50 à 4 el hoogte, aan twee zijden voorzien met voorstellingen in bas-relief van Zr. Ms. wapenfeiten te Quatrebras en Bautersem.

— Zaturdag jl. overleed te 's Hage Mr. *J. P. Noiret de Bruin*, Raadsheer in den Hoogen Raad.

— De Regtbank te 's Bosch heeft dingsdag jl. een bakker veroordeeld tot een jaar gevangenis en *f* 25 boete, als hebbende den kooper in den aard der koopwaar bedrogen, door in 't brood te veel zemelen te mengen.

— Men verzekert, dat niet te Harderwijk alleen, maar *bij elk regiment* gelegenheid zal worden gegeven, om opgeleid te worden tot onderofficier bij het O.I. leger, met vooruitzigt om in O.-Indie in vier jaren tot officier op te klimmen.

— In het dezer dagen uitgekomen tweede deel zijner verhandeling over de *Bedijking en Droogmaking der Zuiderzee, Friesche Wadden en Lauwerzee*, begroot de Heer Ingenieur *van Diggelen* de kosten dier onderneming op driehonderd en dertig milioen guldens, en de waarde der drooggekomende gronden op 237½ millioen, terwijl van de thans aangewend wordende kosten van zeewering eene zeer aanmerkelijke som zou worden bespaard. Het zal, onzes erachtens, *van Diggelen* gaan als *Leeghwater* en *Cruquius*. *(Stoompost.)*

— Den 10 hield de afdeeling Zutphen der Geldersche Landbouw-Maatschappij een ploegwedstrijd; 2 gewone ploegen met paarden en 2 Brabantsche ploegen met ossen bespannen, dongen om den prijs; in spoed wonnen het de ossen.

— In het dorp Weidum bloeijen twee gouden regens voor de tweede maal. *(Sneek. C.)*

— Z.M. heeft pensioen verleend aan den Kolonel in de 2de fortificatie-directie *Witsenborg*.

— Als een merkwaardig bewijs van de vruchtbaarheid van dit jaar, en van de uitstekende hoedanigheid van sommige granen, die te Steenwijk worden gewonnen, kan dienen, dat op den 10 dezer aldaar ter markt gebragte haver, op de Steenwijkerkamp verbouwd, wegende niet minder dan 116 oude ponden het mud. *(Steenw. C.)*

— Als een nieuw blijk der verregaande dwaasheid van sommige lieden, kan strekken, dat twee werklieden te Madrid onlangs eene weddingschap hebben aangegaan, waarbij de jongste, oud 20 jaren, zich voor eene geringe som heeft verbonden, om twee zijden doeken met twee smeerkaarsen te nuttigen. Hij heeft de weddingschap gewonnen, doch is korten tijd daarna, onder een hevig lijden, aan de gevolgen zijner onbezonnenheid bezweken.

— Te Zwolle zijn van 9 tot 16 dezer bijgekomen 39 cholera-lijders, overl 25, herst. 43, in beh. gebl. 32. — Te Groningen zijn van 13 tot 17 dezer volgens de gedane opgaven door de cholera aangetast 7 personen, 2 overl., 6 herst., 71 nog in beh. gebleven.

Buitenland.

19 *Sept.* — De berigten van de Kaap de Goede Hoop melden, dat de gisting, ontstaan door het besluit van 't Gouvernement om van die kolonie eene deportatieplaats te maken, toenam, en meer en meer van een ontrustenden aard wierd. De Secretaris van het koloniaal Bestuur had openlijk moeten verklaren, dat hij dat besluit nooit had goedgekeurd. Alle overheidspersonen dreigden hun ontslag te nemen; de banken weigerden voorschotten te doen aan personen, die gedeporteerden in dienst nemen, en de leden van den Kolonialen Raad spraken van gezamenlijke aftreding.

— Te Warschau is iets zeldzaams gebeurd: op 12 December 1848 en op 13 December 1847 heeft hetzelfde nommer 16,731 den hoogsten prijs van 75,000 zilveren roebels der stedelijke loterij aldaar getrokken.

— Men rekent, zegt het ministerieële blad *de Lloyd*, dat de Hongaren omstreeks 2500 kanonnen te velde, in de vestingen en op de stoombooten hadden. Door de gevangen genomen Magyaren zal het Oostenrijksche leger zonder recrutering tot eene sterkte van meer dan 600,000 man gebragt worden. Oostenrijk is dus na den oorlog veel magtiger als voor denzelve, en door den bloedigen strijd is het niet verzwakt, maar versterkt.

— In den Hongaarschen oorlog en de beide Italiaansche veldtogten heeft Oostenrijk zoo op het slagveld als aan ziekte 45 a 50,000 man verloren, waarvan alleen 15,000 voor Venetie gesneuveld zijn. Op dit oogenblik telt het leger nog 60,000 gewonden. Hoe groot dit verlies is, kan o.a. daaruit opgemaakt worden, dat de geheele 7jarige oorlog aan Pruissen slechts 180, aan Oostenrijk 140 duizend man gekost heeft.

— In den tuin van 't gesticht voor weezen te Namen is eene roode kool, die 28 koppen heeft op één enkelen stengel. Dezelve zal op de aanstaande tentoonstelling aldaar te zien zijn.

— Men verneemt de volgende bijzonderheden nopens de groote Europesche tentoonstelling, die te Londen zal gehouden worden: Zij zal in 1851 plaats vinden, opdat fabriekanten en kunstenaars tijd hebben om hunne toebereidselen te maken. In Hydepark wordt er een gebouw voor opgerigt, dat 2600 ellen in omtrek zal hebben. De tentoongestelde voorwerpen worden beoordeeld door eene gouvernements-jury, welke over prijzen, ten gezamenlijke bedrage van p.st. 20,000 (*f* 240,000) te beschikken zal hebben; de eerste dier prijzen bedraagt p.st. 5000 (*f* 60,000), en zal worden toegewezen aan de nuttigste uitvinding of verbetering in het vak van nijverheid. Ieder bekroonde zal ook nog eene groote gouden medaille ontvangen. Tijdens den duur van de tentoonstelling zullen de op Londen uitloopende spoorwegen goedkoope treinen tot den vervoer van goederen en personen hebben.

— De Nestor der wetenschap, de geniale *Alexander von Humbold* te Berlijn, is op 14 September zijn 80ste levensjaar ingetreden. Deze uitstekende geleerde geniet het voorregt van met het klimmen zijner jaren ook de achting en liefde te zien toenemen, welke het Pruissische volk van allen rang en stand hem toedraagt. Op zijnen verjaardag, welken hij op zijn slot Tegel vierde, werd hij verrast met een bezoek des Konings en der Koningin, die hem in persoon hunne hartelijke gelukwenschen kwamen overbrengen en die wel aan het verzoek van den grijsaard wilden voldoen, om dien dag bij hem het middagmaal te gebruiken.

— Het groote jaarlijksche muzijkfeest te Birmingham is afgeloopen. Het duurde 4 dagen. Het orchest bestond uit 2200 executanten en wel 1200 zangers en 1000 instrumenten. Bij het zang-personeel bevonden zich de dames: *Sontag*, *Alboni*, *Castellan*, *de Méric* en *Catherine Haijes*; alsmede de heeren: *Mario*, *Lablache*, *Frederik Lablocher*, *Calzoli*, enz. Het programma bestond uit drie groote oratoriums: *de Messias*, *Davidi penitente* enz., en *Elias Thalberg* droeg op de piano twee stukken voor van eigene compositie, maar niets evenaart de geestdrift, die mevr. *Sontag* door haren onvergetelijken zang uitlokte. De vier concerten bragten op ruim 100,000 en het bal 6000 gulden. Deze aanzienlijke sommen worden aangewend ten nutte van weldadige inrigtingen te Birmingham en zijne omstreken.

— Te Boston, in de Vereenigde Staten, is thans eene zaal gebouwd, die de grootste zal wezen, welke, voor zoo veel bekend is, nog immer onder een enkel dak bestaan heeft. Zij is 500 ellen lang op 86 breed, het dak is van glas en rust enkel op de zijmuren, zonder eenige kolom of stijl ter ondersteuning. De kosten van daarstelling zijn geweest 115,000 dollars (287,500 gulden); de bestemming is om te dienen tot een bazar voor fabrijkanten en manu-

facturen der Unie. waarvoor Boston de stapelplaats is.

— De Keizer van Oostenrijk bewees aan den maarschalk *Radetzky*, bij zijn intogt te Weenen, de meest mogelijke eerbewijzingen. Al de generaals waren verzocht bij de aankomst van den grijzen Veldheer aan het spoorweg-station te zijn en hem naar den keizerlijken Hofburg te geleiden. Des middags ten 12 ure kwam de maarschalk met extra trein aan, en werd aan het stations-gebouw door den opperstalmeester des Keizers, den president-minister Vorst *v. Schwarzenberg*, de ministers van binnenlandsche zaken en van oorlog, den civielen en militairen gouverneur der hoofdstad, baron *von Welden*, den *Banus Jellachich*, den geheelen generalen staf, eene commissie uit den gemeenteraad en door eene groote jubelende menigte ontvangen. De intrede geleek verder een triomfintogt. *Jellachich*, *von Schwarzenberg* en de Minister van oorlog zaten met den Maarschalk in denzelfden wagen. Des avonds bragt men voor de woning van den zoo gevierden Veldheer eene schitterende muzijkale en vokale serenade. Verdoovend was het vreugdegejuich, toen de held zich aan het volk vertoonde.

— Generaal *Rostolan* zal worden uitgenoodigd om het opperbevel te Rome te blijven voeren; zoo hij weigerde, zou, zegt men, de Generaal *Baraguay d' Hilliers*, een van de voornaamste mannen der gematigde partij, hem vervangen. Men verzekert thans, dat de Spaansche Gezant te Gaëta last heeft ontvangen, om de inzigten der Fransche regering te ondersteunen,

— De Fransche Minister *de Falloux*, die over de Italiaansche vraag niet geheel instemde met den President en de overige Ministers en daarom welligt bezwaarlijk aan 't bestuur zou kunnen blijven, is ernstig ziek; hij lijdt aan eene borst- en keelaandoening. De Minister van koophandel is ad interim met deszelfs portefeuille belast geworden.

— De President der republiek heeft de vrijlating bevolen van 225 opstandelingen van Junij 1848, die op de pontons van Brest, Cherburg en Lorient gevangen zaten.

Meppel, 20 September.

Gisterenmorgen omstreeks acht uren is alhier uit het water gehaald het lijk van *Hendrik Redder*, arbeider te dezer stede, sedert zondagavond l.l. vermist; dronkenschap schijnt de oorzaak van dit ongeluk geweest te zijn.

Coevorden, 19 September.

De timmerman *A. P. Willemsen*, die bij het blusschen van den laatstelijk alhier plaats gehad hebbenden brand zich zoodanig bezeerde, dat men in den beginne voor zijn leven bevreesd was, is, dank zij onzen verdienstelijken stads doctor, den Heer *de Hartogh*, thans wederom hersteld, zoodat hij zijne werkzaamheden hervat heeft; terwijl ook de korporaal *Stoffers*, welke bij die gelegenheid zijn arm gebroken heeft en in de garnizoens Infirmerie onder de behandeling van den heer Officier van Gezondheid *Lippe* verpleegd is geworden, mede zoo goed als hersteld is.

Assen, 20 September.

Van 17 dezer tot heden zijn volgens de ontvangen opgaven alhier bijgekomen 1 cholera-lijder, 3 herst., 2 in beh.

— Van 12 tot 18 dezer zijn te Coevorden door de cholera aangetast 8 personen, 3 overl., 2 herst. en 3 in beh. gebl.

— Van 13 tot en met 17 dezer zijn te Veenhuizen bijgekomen 18 cholera-lijders, herst. 20, overl. 13, in beh. gebl. 30.

— Ten aanzien van het verbouw der aardappelen in dit gewest, verneemt men, dat dezelve in dit jaar over het algemeen vroeg zijn gezet, en dat die, welke niet door de nachtvorsten hebben geleden, vroeg den volledigen wasdom hebben verkregen, en wel meerendeels voor dat zich eenig bederf aan het loof openbaarde; het is van daar, dat de aardappelen veelal gaaf en zonder bederf zijn. Op sommige plaatsen heeft het loof der aardappelen in het voorjaar door de vorst geleden, en het zijn inzonderheid deze, waaraan men in meerdere of mindere mate bederf bespeurt. Ongeacht deze omstandigheid meent men te mogen aannemen, dat zoowel de vroege als late soorten over het algemeen, zoo wat kwaliteit als kwantiteit betreft, goed zullen uitvallen.

— Volgens Kon. besluit van 22 Augustus j.l. n°. 87, zal voorloopig, te beginnen met 1 Oct. e.k., de dienst van Inspecteur in de 1e Inspectie van Fortificatien, waarin zullen zijn begrepen alle plaatsen, welke thans in de 1e Directie van Fortificatien zijn gelegen, worden verrigt door den Kolonel-Ingenieur *Bos*, en de dienst van Inspecteur in de 2e Inspectie van Fortificatien, waarin zullen zijn begrepen al de plaatsen, thans in de 3e en 2e fortificatie-directie (behalve het gedeelte van de laatste in Limburg) gelegen, worden verrigt door den Kolonel Ingenieur *van der Wyck*, die tevens belast zal wezen met het toezigt over het bataillon Mineurs en Sappeurs; terwijl de dienst van Inspecteur in het gedeelte van de 2e fortificatie-directie in Limburg gelegen, door den eerstaanwezenden Ingenieur te Maastricht zal worden uitgevoerd.

— *Jan Jacobs Nes*, landbouwer te Echten, gemeente Ruinen, is gister door de Arr. Regtbank alhier in eene boete van *f* 30 en in de kosten van het geding veroordeeld, ter zake dat hij in den loop der vorige maand van zijne stal, op welke sedert primo October l.l. de longziekte bij afwisseling heeft geheerscht, en die derhalve voor besmet moest worden gehouden, schier dagelijks, zonder voorkennis van het plaatselijk bestuur zijner gemeente, zijn vee ter weide heeft doen drijven langs een weg, waarover gezond vee pleegt te worden gevoerd, en zulks bepaaldelijk op 31 Aug. l.l. met 11 koeijen, 2 pinken en 4 kalveren. Deze landbouwer is reeds bij vonnis van dezelfde Regtbank van den 14 Aug. j.l. tot twee geldboeten veroordeeld, eene van *f* 50 en eene van *f* 25, 1°. omdat hij geene aangifte heeft gedaan van twee zijner runderen, die vermoedelijk aan de longziekte zijn gestorven, en 2°. wegens overtreding van de in het algemeen belang van den veestapel genomene resolutie van Ged. Staten dezer provincie van den 10 April 1849, door op 12 Julij j.l. zonder verlof van het plaatselijk bestuur zijn vee van zijne besmette stal te hebben uitgeweid.

20 *Sept.* — Post van 2½ uur.

Binnenland. — Tot derden Kandidaat voor het Presidentschap der Tweede Kamer is met 30 stemmen gekozen de heer *L. D. Storm*. — Eene Commissie uit de gemelde Kamer heeft de lijst van Kandidaten aan Z.M. aangeboden.

— Wij zijn onderrigt dat het berigt, door sommige bladen medegedeeld, aangaande het in gezegenden staat verkeeren van H.M. de Koningin, ongegrond is. *('s Grav. N.)*

— De gezondheid van den Minister van Justitie, den heer *Wichers*, schijnt zich op het buitenverblijf den Aalhorst, bij Dalfsen in Overijssel, waar hij zich thans bevindt, niet te verbeteren, en de hoop is gering, dat hij de ministeriële portefeuille weder zal kunnen aanvaarden.

— Te 's Hage is, ter vervulling van de nog steeds bestaande vacature, door den breeden kerkeraad der Nederd. Hervormde gemeente het volgende negental gemaakt: DD. *Hooijer* te Zaltbommel, *Broedelet* te Gouda, *Bennink Janssonius* te Arnhem, *Jungius* te Rijswijk, *Krabbe* te Leijden, *de Klerk* te Haarlem, *Soetbrood Piccardt* te Pijnacker, *van Herwerden* te Groningen en *Molhuizen* te Deventer.

Buitenland. — Terwijl de staatkundige twistvraag, dezer dagen te Parijs behandeld, nog niet volkomen beslist was, is er eene andere, min of meer van kerkelijken aard, gerezen en op eene zonderlinge, om niet te zeggen kluchtige wijs vereffend. Er is reeds gezegd, dat de bisschoppen in de hoofdstad en elders provinciale concilien wilden doen houden. Hiertoe nu was, volgens de organieke artikels der wet van 18 Germinal, jaar X, de toestemming der regering vereischt, maar deze toestemming weigerde de Parijsche Aartsbisschop te vragen, aanvoerende, dat de Paus die organieke artikelen nooit erkend had. Eene nieuwe worsteling was op het punt om ook hierover te ontstaan. Wat heeft nu de regering gedaan? Ziende dat men geen verlof wilde vragen, heeft zij het verlof ongevraagd verleend. Op deze wijze is ten minste de letter der wet, die niet het vragen maar het verleenen beval, behouden gebleven.

— Volgens brieven uit Rome van 8 dezer, zou het ultimatum der Fransche regering zich tot de volgende drie punten bepalen: 1° een Staatsraad met eene consultatieve stem voor binnenlandsche zaken; 2° gedeeltelijke amnestie; 3° intrekking van al het muntpapier, met betaling der vroeger gemaakte schulden en erkenning van de handelingen der vorige regering.

Hoog Veen.—Laag Veen. — Turfaccijns.

Wij ontvangen van eene geachte hand de volgende statistieke opgaven van het aantal tonnen turf, over de jaren 1834, 1839 en 1848 in de provinciën *Friesland*, *Groningen* en *Drenthe* uit laag en hoog veen gefabriceerd, voor welker toezending wij bij dezen vriendelijk onzen dank betuigen. Wij laten daar achter tevens de beschouwingen van den inzender volgen, in de overtuiging, dat het niet dan nuttig kan zijn, de veel besprokene zaak van het *al* of *niet* voordeelige van den turfaccijns zoo voor de hooge als voor de lage veenderijen van alle zijden te beschouwen.

RED.

Provinciën.		Uit laag veen.	Uit hoog veen.
1834.	Friesland	2,412,259	1,434,601
	Groningen . . .	284,012	3,816,066
	Drenthe.	18,869	6,352,350
	Totaal	2,715,150	11,603,017
1839.	Friesland	3,329,840	1,962,216
	Groningen . . .	383,644	4,690,031
	Drenthe.	91,855	9,686,655
	Totaal	3,805,339	16,338,902
1848.	Friesland	2,20-,397	2,191,771
	Groningen . . .	225,961	3,000,534
	Drenthe.	67,042	10,747,559
	Totaal	2,501,400	15,939,864

Hieruit blijkt dus, dat uit laag veen:

In 1834 zijn geveend	2,715,150	tonnen
in 1839 „ „	3,805,339	„
Dus in 1839 meer dan in 1834. .	1,092,189	„
In 1848 zijn geveend	2,501,400	„
Dus in 1848 minder dan in 1834 .	213,750	„

uit hoog veen:

In 1834 zijn geveend	11,603,017	tonnen
In 1839 „ „	16,338,902	„
Dus in 1839 meer dan in 1834 .	4,735,885	„
In 1848 zijn geveend	15,939,864	„
Dus in 1848 meer dan in 1834 .	4,336,847	„

In het jaar 1839 is het cijfer van het tonnental turf uit laag veen het hoogste, na dien tijd is het steeds afnemende geweest, en ik heb jaren berekend, waarin het verschil veel aanmerkelijker was dan in 1848 en 1834.

Het laatste cijfer (4,336,847) bevat ruim zooveel tonnen, als de gemeente Hoogeveen in *vier jaren* kan voortbrengen.

Hoeveel tonnen turf in de overige Provinciën zijn geveend is hier onbekend; echter meent men te weten, dat de verveeningen in lage veenderijen dáár veel aanmerkelijker zijn achteruit gegaan dan in Groningen, Friesland en Drenthe; dat dit tot voordeel van de zoo nuttige afgravingen van Hooge veenen strekt, zal wel geen betoog behoeven. Het is dus alleszins wenschelijk, dat de Hooge Regering, vóór de wet op den turf af te schaffen, wel overwege, of daardoor geen nadeel, in stede van voordeel, aan de Hooge veenen zou worden toegebragt, en of de onwil van sommige verveeners van steekturf tegen de wet niet als een bewijs moet worden aangemerkt, dat zij zeer weinig hunne eigene belangen kennen. Ik zal het laatste vermoeden — behalve met de bovenstaande cijfers — welligt met nog een ander voorbeeld duidelijk kunnen bewijzen.

In 1834 (invoering van de wet) voeren op Haarlem 30 à 32 schippers uitsluitend met turf uit lage veenen herkomstig, en hoogtens *twee* vaartuigen met steekturf: thans is dit juist omgekeerd: er varen meer dan 30 vaartuigen met langen turf, en geen drie aanhoudend met turf uit laag veen. In Hoorn is dit even zoo gesteld, en, alhoewel mij dit niet bepaaldelijk is medegedeeld, mag men het er gerust voor houden, dat de consumtie van steekturf in andere steden op dezelfde wijze is toegenomen. En mag dit nu met regt achter- of vooruitgang van Hooge veengraverijen genoemd worden? Ieder, die eenigzins met deze zaken bekend is, zal vragen, wat willen de eigenaren van hoog veen meer dan hetgeen gebeurd is, om in te zien, dat de af-chaffing van de wet op den turf tot denzelfden achteruitgang aanleiding zal geven, als bij de invoering derzelve met den korten turf het geval is geworden; deze zal dan gene weder verdringen.

Getrouwd: J. M. DOORENBOS, HZ., *pred. te Schingen c.a.*

Dorkwerd 13 *Sept.* 1849. M. HAITZEMA DE JONGE.

MINISTERIE VAN JUSTITIE.

PROVINCIE DRENTHE.

AANBESTEDING.

Op woensdag den 26 September 1849, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere approbatie, door den Gouverneur der Provincie Drenthe, of bij deszelfs absentie door een der Leden van Gedeputeerde Staten en in bijzijn van den Ingenieur van den Waterstaat belast met de dienst van Hoofd-Ingenieur in de Provincie Drenthe, aan het locaal van het Gouvernement te Assen worden aanbesteed:

Het maken van **PRIVAATPUTTEN** op de binnenplaats van het Huis van Arrest en Justitie te Assen, benevens eenige verandering aan het **HOOFDRIOOL**, en de verlenging der **SECREETPIJPEN.**

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod. Het bestek der bovengemelde aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het Ministerie van Justitie en aan dat van het Gouvernement der Provincie Drenthe, te Assen, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van Waterstaatswerken in gemelde Provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende drie dagen vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Ingenieur *Brunings* en den Aspirant Ingenieur *Mazel*, beide te Assen.

De Minister van Buitenl. zaken, tijdelijk belast met de waarneming der functien van Minister van Justitie, LIGHTENVELT.

Op donderdag den 27 September 1849, zullen door Mr. *A. Homan*, Notaris te Vries, ten huize van den Logementhouder *A. Hofste* te Assen, des namiddags te vijf uur, publiek worden verkocht: Veertig perceelen **HEIDEVELD**, gelegen aan den weg naar Loon en bijlangs het Bosch van de Heeren *van der Feltz* en *H. Westra* c.s., ieder groot ruim ½ en ¾ bunder in voegen zulks op het terrein door een kielspit is aangewezen, en waarvan een kaartje ter inzage ligt bij voornoemden Logementhouder.

De gemiddelde prijzen der Rogge en Boekweit op de weekmarkten van *Assen*, *Coevorden*, *Hoogeveen* en *Meppel*, gedurende de eerste helft der maand Sept., hebben bedragen, het Ned. mudde:

te *Assen*,	Rogge *f* 3.86;	Boekweit *f* 3.50;
te *Coevorden*,	„ *f* 3.75;	„ *f* 4.00;
te *Hoogeveen*,	„ *f* 4.02½;	„ *f* 3.97½;
te *Meppel*,	„ *f* 3.93½;	„ *f* 4.00.

De zetting van het roggebrood is laatstelijk bepaald:

te *Assen*,	de 6 Ned. ponden	35 cent.
te *Coevorden*,	„ „ „ „	38 „
te *Dalen*,	„ „ „ „	34 „
te *Hoogeveen*,	„ „ „ „	35 „
te *Meppel*,	„ „ „ „	36 „

Assen, 19 *Sept.* 1849.

Coevorden, 17 *Sept.* Rogge *f* 3.75. Boekweit *f* 4.00. Boter ned. pond *f* 0.45. Zetting: 6 p. roggebrood *f* 0.38.

Hoogeveen, 18 *Sept.* Nieuwe Rogge *f* 4.02½. Boekweit *f* 3.97½. Haver *f* 2.32½. Boter n. pond *f* 0.45. Honig n. pond *f* „ . „.

Ter markt aangebragt: 34 mudd. rogge; 6 mudd. boekweit; 2 mudd. haver; 760 ponden boter. Zetting de 6 p. roggebrood *f* 0.35.

Assen, 20 *Sept.* Rogge *f* 4.25 a *f* 3.60. Boekweit *f* 3.75 a *f* 3.25. Aardapp. *f* 1.25 a *f* 0.80. Boter n. pond *f* 0.60 a *f* 0.55. Hooi 1000 n. pond *f* „ . „. Stroo 100 n. pond *f* 2.50.

Aantal: 308 mud Rogge; 37 mud Boekweit; 96 mud Aardapp.; 470 n. pond Boter; 0 n. pond Hooi; 2000 n. pond Stroo; 79 Wagens.

Groningen, 18 *Sept.* Tarwe jarige *f* 7.25, nieuwe *f* 6.50 a *f* 5.00. Rogge *f* 3.25 a *f* 3.85; nieuwe *f* 3.85. Boekweit zand *f* 3.50 a *f* 3.95, veen *f* „ . „ a *f* „ . „. Garst *f* 2.60 a *f* 3.15, knobbe *f* 3.05 a *f* 3.35. Dikke haver *f* 2.25 a *f* 2.90 Voerhaver *f* 1.90 a *f* 2.10. Paardeboonen *f* 3.75 a *f* 4.10. Koolzaad *f* 10.00 a *f* 11.00. Geel Mosterdzaad *f* 5.50 a *f* 7.75. Zomerzaad *f* 7.50 a *f* 9.75 Gort grove *f* „ . „ a *f* 5.50, parel 100 ned. pond *f* 8.25 a *f* 8.50 Raapolie per vat *f* „ . „ Boter ¼ vat *f* „ . „ a *f* „ . „.

Tarwe tot vorige prijzen met iets meerder vraag. Rogge aan consumtie 15 ct. hooger verkocht. Boekweit mede 15 ct. hooger wel te verkoopen. Garst zonder verandering. Dikke haver iets lager afgegeven, voersoorten als voren. Boonen flaauw. Koolzaad niet driftiger. Zomerzaad ruim prijshoudend. Mosterdzaad vond minder begeerte. Gort met weinig handel.

Steenwijk, 17 *Sept.* Rogge *f* 3.95 a *f* 4.20. Boekweit *f* 4.10 a 4.55. Garst *f* „ . „ a *f* „ . „. Boter ⅛ vat *f* 13.50.

Amsterdam, 19 *Sept.* Werk. Sch. 2½ pct 54⅛ a ⅜; dito 3 pct 63⅜ a ⅛; dito op resc. 3 pct „ a „; Werk. Sch. 4 pct 84¼ a ⅛; O. I. leening 4 pct 83⅞ a ¾; Am. Synd. 3½ pct 84¼; Handelm. 4½ pct „ a „; Haarlemmerm. 5 pct „ a „; Aand. Rijnspoorw. 4½ pct 84¼ a ½; Aand. Holl. Spoorw Maats. 60½.

Bij geringe affaire was heden de stemming in onze binnenl. fondsen wederom iets flaauwer.

Te *Assen*, bij VAN GORCUM & COMP., Provinciale Drukkers.